

Warszawa, dnia 19 maja 2023 r.

BAS-WAP-392/23

Pan Poseł
Sławomir Jan Piechota
Przewodniczący Komisji
do Spraw Petycji

Opinia prawna

dotycząca petycji nr BKSP-144-IX-683/23 w sprawie wprowadzenia zmian do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2540) w zakresie delegacji ustawowej dotyczącej badań technicznych pojazdów

I. Treść i cel petycji

Przedmiotem petycji nr BKSP-144-IX-683/23 jest żądanie wprowadzenia zmian do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw¹ (druk sejmowy nr 2540, z 9 sierpnia 2022 r.; dalej jako „projekt ustawy”)² w zakresie delegacji ustawowej dotyczącej badań technicznych pojazdów.

¹ Zgodnie z informacjami zawartymi w uzasadnieniu tego projekt dotyczy on stworzenia spójnego systemu nadzoru nad badaniami technicznymi pojazdów oraz działalnością stacji kontroli pojazdów, który ma zapewnić wysoki poziom badań technicznych i poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także umożliwić sprawne reagowanie, eliminowanie i zapobieganie nieprawidłowościom związanym z przeprowadzaniem badań technicznych pojazdów. Przyjęcie projektowanych rozwiązań ma służyć wdrożeniu dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie okresowych badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz uchylającej dyrektywę 2009/40/WE (Dz. Urz. UE L 127 z 29.04.2014, str. 51, ze. zm.).

² Z informacji na temat przebiegu procesu legislacyjnego wynika, że dnia 6 października 2022 r. Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia przedmiotowego projektu przedstawiła sprawozdanie zawierające jednolity tekst projektu, zaś dnia 20 października 2022 r. na posiedzeniu Komisji Infrastruktury projekt został ponownie skierowany do podkomisji; jednocześnie termin przedstawienia sprawozdania Komisji Infrastruktury o omawianym projekcie prolongowano do dnia 10 lipca 2023 r.; źródło:

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=53D70C6483CF5718C12588A30043CFBF>
[data dostępu: 19.05.2023 r.].

W petycji stwierdzono, iż ważne jest, aby zawarte w przepisach ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym³ (dalej jako „uPrd”), odnoszące się do wysokości opłat za przeprowadzanie badań technicznych pojazdów „brzmienie delegacji ustawowej swoim zakresem obejmowało coroczną aktualizację cen, także w trakcie roku kalendarzowego”. W tym celu w petycji zaproponowano, aby nadać projektowanemu art. 84a ust. 2 uPrd następującą treść: „2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw transportu uwzględni, w szczególności warunki techniczne pojazdów podlegających badaniu technicznemu, konieczność ujednoczenia stosowanych dokumentów oraz na koniec każdego roku lub w trakcie roku kalendarzowego koszty wykonywania badań technicznych, o ile są wymagane.”.

Natomiast projekt ustawy przewiduje nadanie ustępowi 2 w art. 84a ust. 2 uPrd następującej treści⁴: „2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw transportu uwzględni warunki techniczne pojazdów podlegających badaniu technicznemu, konieczność ujednoczenia stosowanych dokumentów oraz koszty wykonywania badań technicznych.” (zob. art. 1 pkt 17 projektu ustawy). Jak zatem wynika z porównania – w petycji postuluje się dodanie do tej treści następujących słów: „w szczególności”, „na koniec każdego roku lub w trakcie roku kalendarzowego” oraz „o ile są wymagane”.

Z kolei w aktualnym stanie prawnym art. 84a ust. 2 uPrd ma następującą treść: „Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw transportu uwzględni w szczególności warunki techniczne pojazdów podlegających badaniu, konieczność zapewnienia odpowiednich kwalifikacji diagnostów wykonujących badanie oraz koszty wykonywania badań”.

³ Tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 988, ze zm.

⁴ Zarówno w projekcie ustawy w wersji pierwotnej jak i w wersji przedstawionej w sprawozdaniu podkomisji brzmienie projektowanego art. 84a ust. 2 uPrd jest takie samo, tzn. nie zostało ono zmienione w wyniku prac nad projektem w podkomisji.

II. Czy petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach)?

Przedłożona petycja dotyczy wprowadzenie poprawki w projekcie ustawy będącym aktualnie przedmiotem prac Sejmu (prace w komisji po I czytaniu). Zgodnie z art. 126c ust. 3 Regulaminu Sejmu sposobem załatwienia petycji przez Komisję do Spraw Petycji może być w szczególności „wniesienie przez Komisję poprawki lub wniosku do projektu ustawy lub uchwały w czasie jego rozpatrywania przez inną komisję sejmową lub w czasie jego drugiego czytania” (art. 126c ust. 3 pkt 2 Regulaminu Sejmu), a także „przedstawienie przez Komisję innej komisji sejmowej opinii w sprawie rozpatrywanego przez nią projektu ustawy lub uchwały” (art. 126c ust. 3 pkt 3 Regulaminu Sejmu).

Przedłożona petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

III. Wymogi formalne (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach)

Petycja spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach⁵.

IV. Kwestie, które ekspert uznaje za istotne w związku z petycją

Obowiązujący art. 84a ust. 1 uPrd stanowi, że „1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania w stosunku do stacji kontroli pojazdów przeprowadzających badania techniczne w określonym zakresie;
- 1a) wzór wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów oraz wzór zaświadczenia potwierdzającego wpis przedsiębiorcy do tego rejestru;
- 2) program szkolenia diagnostów, sposób przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 84 ust. 2, i wysokość opłaty za egzamin oraz wzory dokumentów związanych z uzyskaniem uprawnień do wykonywania badań technicznych;

⁵ Tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 870.

3) wysokość opłat za:

- a) wydanie poświadczenia, o którym mowa w art. 83 ust. 3 pkt 5,
- b) przeprowadzenie badań technicznych”.

W projekcie ustawy, będącym aktualnie przedmiotem prac Sejmu, do którego odnosi się przedłożona petycja, przewiduje się w art. 84a uPrd, w ust. 1 uchylene pkt 2 oraz nadanie nowego brzmienia ust. 2 (projektowana treść zacytowana powyżej). Uchylene w art. 84a uPrd, w jego ust. 1 pkt 2 oraz zmiana ust. 2 określającego wytyczne do wydania rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, są projektowane w związku z innymi zawartymi w projekcie ustawy przepisami dotyczącymi diagnostów, przewidującymi wydanie nowego aktu wykonawczego, określającego m.in. program i sposób przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na diagnostów. Jak zauważono w przedłożonej petycji – przewidziana przez projektodawcę zmiana treści art. 84a ust. 2 uPrd nie ma na celu „istotnej zmiany dotyczącej wyliczenia wysokości opłat za przeprowadzanie badań technicznych pojazdów”, a jest jedynie dostosowaniem treści tego przepisu do innych projektowanych zmian dotyczących funkcjonowania systemu nadzoru nad badaniami technicznymi pojazdów oraz działalnością stacji kontroli pojazdów.

Jak wynika z uzasadnienia petycji, zaproponowany w niej przepis sformułowano, aby przeciwdziałać w przyszłości sytuacji, w której minister uprawniony do wydania rozporządzenia określającego m.in. wysokość opłat za przeprowadzenie badań technicznych pojazdów, przy uwzględnieniu kosztów wykonywania tych badań, nie aktualizuje wysokości opłat za badania (nie zmienia rozporządzenia). Zaproponowany przepis miałby zatem stanowić swego rodzaju klauzulę waloryzacyjną. Co do zasady wprowadzenie we wskazanych przepisach ustawowych klauzuli waloryzacyjnej mieści się w zakresie swobody legislacyjnej prawodawcy. Wydaje się jednak, że gdyby prawodawca zdecydował się na zastosowanie takiego rozwiązania, to wskazane byłoby bardziej precyzyjne sformułowanie takiego przepisu, aby z jego treści wprost wynikało, kiedy obowiązek waloryzacji aktualizuje się z końcem roku, a kiedy w trakcie roku.

V. Wnioski

W przedłożonej petycji postuluje się wprowadzenie poprawki w projekcie ustawy będącym aktualnie przedmiotem prac Sejmu. Poprawka ta miałaby skutkować wprowadzeniem w przepisach ustawowych swego rodzaju klauzuli waloryzacyjnej, która obligowałaby właściwego ministra do aktualizowania wysokości opłat za przeprowadzanie badań technicznych pojazdów, określanych w wydawanym przez niego rozporządzeniu. Co do zasady wprowadzenie we wskazanych przepisach ustawowych klauzuli waloryzacyjnej mieści się w zakresie swobody legislacyjnej prawodawcy.

Autor:

Paweł Kościelny
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

Deskryptory bazy REX: prawo drogowe, kodeks drogowy, ruch drogowy, samochody, badania, petycja.
Weryfikacja: Agnieszka Tomaszewska